

Entreprenörsanda

Linn Annerstedt och Maria Solevid [SOM-rapport nr 2017:15]

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Tabell 1a Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent).....	3
Tabell 1b Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent).....	4
Tabell 2a Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent).....	5
Tabell 2b Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent).....	6

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinionsbildning och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. 2016 genomfördes den första SOM-undersökningen i Göteborg.

SOM-institutet är en samverkan mellan två institutioner vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) och Statsvetenskapliga institutionen. SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och djupare analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metoddokumentation från SOM-undersökningarna tillgängliggörs på hemsidan i juni 2017.

SOM-undersökningen i Göteborg 2016

SOM-undersökningen i Göteborg använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av befolkningen i Göteborg. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Göteborg och som är mellan 16 och 85 år. År 2016 ingick 7 000 personer i det totala urvalet. Vidare delades undersökningen upp i två delurval på 5000 respektive 2000 personer. Den mindre urvalsgruppen erbjöds ett incitament i form av en Trisslott. Syftet med upplägget var att undersöka vilka effekter introduktionen av incitament i SOM-undersökningarna hade på svarsfrekvens och datakvalitet. Resultaten redovisas i metoddokumentationen och i ytterligare rapporter tillgängliga på SOM-institutets hemsida.

Formuläret innehöll 8,5 enkätsidor. Svaren samlades in mellan den 23 september 2016 och 16 december 2016. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 80 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 7 000 personer var det 3 463 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 52 procent¹. I det ordinarie urvalet blev svarsfrekvensen 50 procent och i urvalet som mottog incitament blev motsvarande siffra 57 procent. Att erbjuda incitament visade sig således höja svarsfrekvensen med omkring 7 procentenheter.

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar

¹ I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 332 personer, motsvarande 4,7 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. Det är däremot en mindre andel av de yngre åldersgrupperna som svarade på SOM-undersökningen i Göteborg. Tidigare studier på effekten av minskande svarsfrekvens hos de yngre visar att träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög. Frågor där det existerar större generationskillnader, exempelvis nyhetskonsumention, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget².

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen göra att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1000	2000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Business Region Göteborg undersökt hur invånarna i Göteborg uppfattar företagsklimatet och entreprenörsandan i Göteborg.

² Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 1a Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	23	62	12	3	100	3 029
<i>Kön</i>	Kvinna	21	66	11	2	100	1 541
	Man	24	60	13	3	100	1 501
<i>Ålder</i> 4-delad	16–29 år	27	61	10	2	100	615
	30–49 år	22	63	12	3	100	1 041
	50–64 år	19	65	14	2	100	750
	65–85 år	23	61	13	3	100	652
<i>Utbildning</i> ¹	Låg	28	60	10	2	100	297
	Medellåg	26	60	12	2	100	704
	Medelhög	22	63	12	3	100	759
	Hög	20	65	13	2	100	1 249
<i>Bakgrund</i>	Svensk	21	64	13	2	100	2 294
	Utländsk ²	28	58	12	2	100	561
<i>Egen företagare/ anställd</i>	Egen företagare	21	57	17	5	100	222
	Anställd	22	64	12	2	100	2 421

Kommentar: Frågan lyder; 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din uppfattning. Göteborg: har ett bra företagsklimat'. ¹'Låg' motsvarar som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; 'medellåg' motsvarar studier/examen från gymnasium, folkhögskola eller motsvarande; 'medelhög' motsvarar eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola/universitet; 'hög' motsvarar examen från högskola/universitet. ²Med utländsk avses: Utrikesfödd eller med två utrikesfödda föräldrar. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

Tabell 1b Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
<i>Yrkesgrupp¹</i>	Tjänsteman	23	64	11	2	100	1 036
	Tjänsteman med arbetsledande funktion	18	64	15	3	100	310
	Tjänsteman med företags-/verksamhetsledande funktion	15	60	18	7	100	136
	Arbetare	24	64	10	2	100	795
	Arbetare med arbetsledande funktion	17	63	19	1	100	144
	Företagare: ingen anställd	20	65	12	3	100	97
	Företagare: med anställda	22	50	21	7	100	125
	<i>Stadsdel</i>	Angered	24	63	10	3	100
Östra Göteborg		26	57	15	2	100	220
Örgryte-Härlanda		18	64	16	2	100	369
Centrum		24	63	11	2	100	386
Majorna-Linné		18	69	11	2	100	408
Askim-Frölunda-Högsbo		25	61	12	2	100	323
Västra Göteborg		21	63	13	3	100	339
Västra Hisingen		22	61	12	5	100	265
Lundby		23	62	12	3	100	289
Norra Hisingen		28	59	11	2	100	271

Kommentar: ¹Det begränsade antalet jordbrukare medger ingen redovisning. . Grupperna 'Företagare: 1–9 anställda' och gruppen 'Företagare: 10–fler anställda' har slagits samman till en grupp 'Företagare; med anställda'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

Tabell 2a Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	16	64	18	2	100	3 014
Kön	Kvinna	16	65	17	2	100	1 522
	Man	16	63	18	3	100	1 477
Ålder 4-delad	16–29 år	23	60	15	2	100	606
	30–49 år	14	65	18	3	100	1 021
	50–64 år	13	65	20	2	100	735
	65–85 år	18	62	17	3	100	652
Utbildning ¹	Låg	21	65	11	3	100	295
	Medellåg	19	63	16	2	100	700
	Medelhög	16	64	17	3	100	755
	Hög	12	65	21	2	100	1 217
Bakgrund	Svensk	14	66	18	2	100	2 277
	Utländsk ²	23	55	19	3	100	545
Egen företagare/ anställd	Egen företagare	15	57	23	5	100	221
	Anställd	16	64	18	2	100	2 329

Kommentar: Frågan lyder; 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din uppfattning. Göteborg: har ett bra företagsklimat'. ¹'Låg' motsvarar som mest grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; 'medellåg' motsvarar studier/examen från gymnasium, folkhögskola eller motsvarande; 'medelhög' motsvarar eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola/universitet; 'hög' motsvarar examen från högskola/universitet. ²Med utländsk avses: Utrikesfödd eller med två utrikesfödda föräldrar. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

Tabell 2b Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2016 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
<i>Yrkesgrupp¹</i>	Tjänsteman	15	66	18	1	100	1 015
	Tjänsteman med arbetsledande funktion	12	62	23	3	100	313
	Tjänsteman med företags-/verksamhetsledande funktion	8	66	21	5	100	133
	Arbetare	18	66	14	2	100	795
	Arbetare med arbetsledande funktion	17	57	22	4	100	139
	Företagare: ingen anställd	13	60	23	4	100	97
	Företagare: med anställda	17	54	23	6	100	124
	<i>Stadsdel</i>	Angered	18	62	16	4	100
Östra Göteborg		21	60	17	2	100	218
Örgryte-Härlanda		14	62	23	1	100	357
Centrum		18	62	18	2	100	380
Majorna-Linné		15	65	17	3	100	411
Askim-Frölunda-Högsbo		18	63	16	3	100	316
Västra Göteborg		11	71	16	2	100	332
Västra Hisingen		14	62	20	4	100	269
Lundby		17	62	19	2	100	290
Norra Hisingen		18	63	17	2	100	263

Kommentar: ¹Det begränsade antalet jordbrukare medger ingen redovisning. . Grupperna 'Företagare: 1–9 anställda' och gruppen 'Företagare: 10–fler anställda' har slagits samman till en grupp 'Företagare; med anställda'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

